

Urho ja Sylvi Kekkonen

Urho ja Sylvi Kekkosesta on kirjoitettu ja puhuttu paljon, mutta tänä iltana otetaan tarkasteluun vähemmän tunnettu siivu heidän tarinastaan. Se siivu on Karjala heidän molempien elämässä.

Yritän jotenkin hahmotella, miten ihmeessä nuori helsinkiläinen akateeminen pariskunta päätyi viljelemään maata Karjalassa?

Urho Kekkonen syntyi Pielavedellä 1900. Hänet tunnetaan torpan poikana Kainuun Lepikon torpasta, mutta se oli vain hänestä muokattu julkisuuskuva. Todellisuudessa perhe oli hyvin keskiluokkainen ja savolaista sukujuurta. Isä Juho oli metsätyönjohtaja ja perhe muutti hänen työnsä perässä ensin Iisalmeen ja sitten Kajaaniin; toki he asuivat vähän aikaa siinä torpassakin. Metsäpomon palkka riitti pojan kouluttamiseen Kajaanissa. Monella tavalla lahjakas ja aktiivinen Urho oli mukana ainakin palokunnassa ja urheiluseura Kipinässä hyvällä menestyksellä ja eteni SM-tason urheilijaksi. Hän toimi myös lukion oppilaskunnan puheenjohtajana. Erityisen taitavana kirjoittajana Urho jo lukioaikana kirjoitti juttuja Kajaanin sanomalehtiin, olipa yhtenä kesänä vakituisen toimittajan lomittajanakin.

Aatteet ja toiveet Suomen itsenäistymisestä olivat hänen kouluvuosinaan jännittävimmillään ja kiihkeimmillään. Kodin aatteista en ole löytänyt mitään mainintaa, mutta kuvaisiko pojalle annettu nimi Urho Kaleva jotain perheen arvomaailmasta. Ja niin Urho Kaleva oli kuin nuoret ovat, altis uusille aatteille ja virtauksille, intomielinen, ehdoton ja ehkä vähän mustavalkoinenkin. Maailma oli auki hänen edessään kuten tietysti kaikille muillekin, joiden oli mahdollista opiskella ylioppilaaksi asti.

Sylvia Salome Uino syntyi Pieksämäellä myös 1900. Hänen isänsä oli sukujuuriltaan artjärveläinen pappi Kauno Edvard Uino. Äiti Emilia oli Pietarissa vaikuttaneesta Stenbergien kultaseppäperheestä, senkin suvun esivanhemmat molemmilta puolilta jo 1800-luvun puolivälissä Artjärveltä Pietariin muuttaneet. Artjärven Uinot olivat tilallisia ja Stenbergien edellisissä sukupolvissa oli kädentaitajia molemmilta puolilta, seppiä ja räätäleitä.

Kauno ja Emilia avioituivat joulun alla 1894 Pietarin suomalaisen Marian seurakunnan kirkossa Kauno Edvardin saatua ensimmäisen työpaikkansa Koiviston seurakunnan apupappina. Sitten seurasi lyhyitä virkakausia Pieksämäellä ja Heinolassa kunnes Kauno sai kirkkoherran viran ihan rajapitäjästä Metsäpirtistä. Siellä hän toimi 6 vuotta kunnes siirtyi Puumalan kirkkoherraksi 1910.

Kirkkoherra Uinon perheeseen syntyi 5 tyttöä ja 1 poika. Sylvi oli sisarusarjan keskeltä. Perhe oli hyvin vahvasti isänmaallinen. Kerrotaan, että Kauno Uino oli mm.

tiukasti vastustanut läänin kuvernööriä kutsuntalakkojen aikana ja kieltäytynyt kuuluttamasta kutsuntoja saarnastuolista, kun Venäjän kutsunnat olivat vastoin Suomen perustuslakia. Luonnollisesti myös kristilliset ihanteet olivat johtotähtinä lasten kasvatuksessa ja luonnonrakkaus jopa niin, että äiti Emilia oli ollut huolissaan, kun lapset viihtyivät liiaksi kirjojen ääressä. Äidin mielestä olisi pitänyt viettää ulkoilmaelämää. Tiedetään, että perhe tekikin Metsäpirtissä asuessaan kesäisiä retkiä Laatokan saariin. Myös tyttöjen koulutusta tähdennettiin. Mitenkään itsestään selvää se ei kuitenkaan ollut ja äitiä oli arveluttanut rahan riittävyys. Sylvi sai kuitenkin tilaisuuden käydä oppikoulun Mikkelissä. Mikään huippuoppilas hän ei keskinkertaisista todistuksista päätellen ollut. Asiaan on vaikuttanut varmasti Sylvin lukihäiriö, jota ei siihen aikaan oikein ymmärretty.

Näiden lapsuuden lähtökohtien lisäksi aikakauden ilmapiiri vaikutti heidän elämänsä suuntaan. Kansallinen herääminen oli ajan henki vuosisadan vaihteen kahta puolta ja suomalainen identiteetti muodostui Karjalasta. Lönnroth keräsi sieltä Kalevalan runot, kultakauden taiteilijat tekivät maalausretkiä ja jopa häämatkoja Karjalaan, IK Inha ikuisti Karjalan maisemat, tapakulttuurin ja arkiset työt valokuviin. Niistä kaikista muodostui käsitys syvimmästä suomalaisuudesta ja visio itsenäisestä Suomesta.

Monta samaan suuntaan vievää virikettä pohjusti Suomen kykyä itsenäistyä. Uudet seminaarit mm. Sortavalassa kouluttivat isänmaallishenkisiä opettajia vuosisadan vaihteessa perustettuihin maalaiskuntien kyläkouluihin, Kansanvalistusseura perustettiin tuottamaan suomenkielistä kirjallisuutta. Ihanteellinen, ensimmäisen sortokauden aikana syntynyt nuorisoseuraliike oli yksi vahvoista virikkeistä. Opiskelu oppikouluissa oli harvojen mahdollisuus ja se ymmärrettiin silloin velvoittavana etuoikeutena. Laulettiin kansalaislaulua, joka oli JH Erkon 1883 sanoittama nuorisoseurojen tunnuslaulu. Se tuo meille mieleen ennemminkin kansakoulun, mutta aikanaan se oli radikaali laulu.

Kansalaislaulu

1. Olet maamme, armahin Suomenmaa,
ihanuuksien ihmemaa.
Joka niemeen, notkohon saarelmaan
kodin tahtoisin nostattaa.
2. Kodin ympäri viljavat vainiot
kalarantoja kaunistais,
Jalon kansan kuntoa laulelmat
yli aaltojen kuljettais.
3. Saisi kuulla maailma kummakseen,
miten täälläkin taistellaan,
pyhän, kauniin, oikean voitollen
ilohuhlina riemuitaan.

10. Työhön, työhön yhtenä kansana siis
rehellisehen, arvoisaan!
Saman maan, saman kansan onnellenn
joka korsikin kannetaan.

9. Nosta, nosta jo henkesi kahleistaan,
satavuotia sortunut!
Kansa yksi on Suomessa, yhdellen
voiton arpa on langennut.

11. Kuka kurja hylkien silmäilee
suuriarvoinen alhempaan?
Saman arvon, kunnian ansaitsee,
joka mies on paikallaan!

12. Kaikki, kaikk' ylös yhtenä miehenä nyt
Suomen onnea valvomaan!
Hetken työ tuhatvuosiin vaikuttaa,
isänmaahan ja maailmaan. ^[12]

Sitten tapahtumat alkoivat vyöryä. Toinen sortokausi painoi päälle. Neuvotellen ei päästy eteenpäin ja syntyi kahinointia, kun kansa ei enää alistunutkaan venäläistämisojelmiaan, vaan oli ymmärtänyt oman arvonsa. Jääkäriiliikekin perustettiin Suomen irrottamiseksi Venäjästä.

Itsenäisyyden odotettua aamunkoittoa seurasi synkät ajat, jotka jättivät syvät jälkensä kumpaankin nuoreen, Sylviin sekä Urhoon.

Puoli vuotta ennen Suomen itsenäistymistä Sylvin isä yllättäen kuoli vain 52-vuotiaana. Sylvi oli vasta aloittanut lukion. Yhden Puumalan pappilassa asutun armovuoden jälkeen leski lapsineen muutti Sylvin koulukaupunkiin Mikkeliin. Elämä oli tiukkaa, mutta Sylvi sai käydä koulunsa loppuun. Hän pääsi ylioppilaaksi ilman kirjoituksia kansalaissodan keväänä, kun kirjoituksia ei tilanteen takia pystytty järjestämään.

Koulun loputtua Sylvi oli suunnitellut sairaanhoitajan uraa ja hakeutui harjoittelijaksi Mikkelin sairaalaan heti sodan loputtua. Sairaalassa oli punaisia ja valkoisia niin hoitajissa kuin hoidettavissakin ja tunteet olivat vielä pinnassa molemmilla talvien tapahtumien jäljiltä. Potilaita oli tilanteen takia paljon, ja apuna oli nuoria tyttöjä ja pelastusarmeijalaisia. Noista kokemuksista Sylvi kertoo omaelämäkerrallisessa romaanissa Käytävä. Ehkä kokemukset olivat liian rankkoja 18-vuotiaalle suojattua elämää eläneelle tytölle ja Sylvi luopui aikeestaan kouluttautua sairaanhoitajaksi. Seuraava työpaikka oli Suomen käsityön Ystävät, siinä vaiheessa vielä aatteellinen kansallisromantiikkaan pohjautuva taideyhdistys.

Urho oli päässyt ylioppilaaksi Kajaanista vuotta myöhemmin. Viivytyksen aiheutti ilmeisesti dramaattinen tapahtuma, joka lienee hänen ensimmäinen konkreettinen

kosketuksensa Karjalaan. Nuoren intomieli sai hänet lähtemään vapaaehtoisena Kajaanin sissijääkärirykmenttiin ja osallistumaan sisällissotaan valkoisten puolella. Hän oli silloin myös Kajaanin Lehden kirjeenvaihtajana ja kuvaili kokemuksiaan Viipurista seuraavasti:

”Saavuimme Viipuriin Antrean kautta kaupungin kukistumisen jälkeen. Sattui olemaan Vapun päivä. Viipurissa valaisi kirkas päivänpaiste. Kirkas ja reipas oli mieli myös vapautuneiden viipurilaisten keskuudessa, kun kaupungin ottivat valtaansa valkoiset valloittajat. Viipuri on verrattain hyvin säilynyt. Kolikkoinmäellä on 14 taloa palanut ja siellä tapahtuneen erittäin voimakkaan räjähdysvaikutuksesta olivat lasit särkyneet taloista laajalla alalla. Varsinainen kaupunki ei ole kärsinyt tuhoja pommituksessa. Asemarakennukseen on vain jokunen kranaatti sattunut.

Vapun päivän iltana lähdimme marssimaan Viipurista Säkijärven kautta kohti Haminaa. Tuo vajaat kolme vuorokautta kestänyt marssi koetteli meidän jalkojamme melkoisesti.”

Viipurin valtausta seurannut venäläisen väestön etninen puhdistus Viipurin vallien välissä on synkkä tapahtuma maamme historiassa. Urho vältti onnekseen näkemästä tuon karmean verilöylyn. Haminassa hänet kuitenkin laitettiin johtamaan teloituspartiota, mikä jätti 17-vuotiaan nuoreen mieleen elinikäiset traumat. Kekkonen muisteli näitä tapahtumia myöhemmin elämässään:

”Se, mitä keväällä 1918 Haminan valleilla tapahtui, taikka se, mitä minulle siellä silloin tapahtui, ei ole koskaan jättänyt minua rauhaan, vaikka olenkin sitä hädellisesti pois mielestäni. Erikoista on ollut se, että milloin minulla on ollut vaikeuksia, epäonnea ja mielipahaa, on mieleeni noussut tämä Haminan tapahtuma kuin painajainen. Voin ehkä jo tässä vaiheessa sanoa, että moneen minun yleisestä mielipiteestä joskus hyvinkin kauas vasemmalle päätyneeseen kannanottooni on ratkaisevassa määrin vaikuttanut tuo onneton päivä Haminassa.”

Mutta elämän oli jatkuttava. Urho Kekkonen muutti Helsinkiin opiskelemaan ja valmistui lakitieteen kandidaatiksi 1926. Opiskelun ohella hän työskenteli Etsivässä keskuspoliisissa ja rakastui siellä konekirjoittajana työskentelevään Sylvi Uinon kanssa. Heidät vihittiin 1926 ja 1928 syntyivät kaksospojat Taneli ja Matti.

Taas alkoi uusi vaihe. Verisen sodan jälkeen oli rakennettava yhtenäinen Suomi. 1800-luvun kansallisromanttinen aika oli muovannut Suomi-kuvan Karjalasta. Kekkonen oli sisäistänyt tuo kuvan ja saanut kosketuksen Karjalaan. Hän oli siinä vaiheessa kuin Kotkan kirkon edessä oleva Toivo Pekkasen muistomerkki Tahdon voima. Aluksi kupli pinnan alla erilaisia mahdollisuuksia, sitten yksi niistä kuplista kohosi nousuun ja lopuksi ura selkiytyi.

Kekkosella oli sovinnonhalua, selkeä ideologia ja pelisilmää.

Hän liittyi Akateemiseen Karjalaseuraan joka oli 1922 perustettu ylioppilaiden ja akateemisten muodostama järjestö, jonka tavoitteena oli alun perin Itä-Karjalasta Suomeen tulleiden pakolaisten avustaminen, sittemmin myös yleisesti heimoyhteyden, kansallisuustunteen ja maanpuolustustahdon kohottaminen.

Seura oli akateeminen nimensä mukaisesti, mutta samanlainen ihanteellinen heimoushenki vallitsi tavallisenkin kansan keskuudessa, kiitos nuorten kansakoulunopettajien. Huomon Hilikka kertoi, että Vahvialan Tervajärven kansakoulun opettaja Hilma Lampen kasvatti lapsia määrätietoisesti tähän henkeen. Koulun juhlissa ja nuorisoseuran iltamissa lausuttiin ja esitettiin kuvaelmia Arvi Jänneksen 1882 kirjoittamasta runosta Väinölän lapset. Se piti jokaisen koululaisen osata. Hilikka lausui kerran sen minulle kokonaan ulkoa, ehkä on esittänyt joskus täälläkin. Pitkän runon viimeinen säkeistö kokoaa runon ajatuksen:

Ja vanhan Väinämön haamu
Se silloin laulavi noin:
Vois sullekin koittaa aamu,
Sä kansani onnetoin;
Ei viel' ois aikasi ilta,
Jos heimoushenkeä ois,
Vaan syntyä voisi silta,
Mi kansani yhtehen tois.

Minun isäkin kävi sitä samaa Hilman koulua ja muistan, että hänkin puhui virolaisista ja unkarilaisista kuin serkuista.

AKS liukui sitten Lapuan liikkeen ja äärioikeiston vaikutuksesta oikealle. Kekkonen ei voinut sitä hyväksyä ja erosi seurasta. Samana vuonna hän vieraili Saksassa ja todisti Hitlerin valtaannousua. Ilmeisesti nämä kokemukset vaikuttivat siihen, että Kekkonen löysi poliittisen kodin alkiolaisesta Maalaisliitosta ja liittyi puolueeseen 1932.

Hän julkaisi poliittisen kannanottonsa, josta voisi päätellä, että silloinkin oli populisteja, trolleja ja valeuutisia. Hän varoitti äärioikeiston noususta ja esitti muun muassa, että valtiovalta voi joutua rajoittamaan sananvapautta voidakseen estää demokratian luhistumisen. Ja ääri-ilmiöiden tiukkana vastustajana hän myöhemmin tuli tunnetuksi.

Varsinainen poliittinen ura alkoi Karjalasta. Nuori Kekkonen asettui ensimmäisen kerran ehdolle eduskuntavaaleissa 1933 Viipurin läntiseen vaalipiiriin. Tilanne oli nykykielellä haasteellinen, sillä tuskin kainuulaista 33-vuotiasta Kekosta urheilupiirejä lukuun ottamatta Karjalassa tunnettiin. Hän oli alkuvuodesta

aloittanut työn maatalousministeriössä ja vaalikampanja pääsi alkamaan vasta kesäkuussa ja vaalit olivat heinäkuun alussa. Viipurin alueen maalaisliittolaiset olivat kuitenkin sitä mieltä, että piti saada kykenevä, periaatteiltaan luotettava juristi, joka suhtautuisi kriittisesti ääriliikkeisiin. Nämä ehdot UKK täytti, mutta ei kuitenkaan päässyt eduskuntaan ensiyrityksellä.

Ensimmäisiä vaalikiertueita käytiin Viipurin länsipuolen pitäjissä. Oma sukuni on Vahvialasta ja siksi tiedän pieniä lasten mieliin jääneitä tapahtumia siltä seudulta. Alkion pellervolaiset ajatukset olivat saaneet vahvan jalansijan sillä maatalousvaltaisella alueella ja Kekkosella oli yhteyksiä siellä maalaisliittolaisiin johtomiehiin. Yksi sellainen oli mv. Juhana Yläräkkölä, taiteilija Matti Ylänteen isä. Perimätietona kerrotaan, että UKK osallistui ”aina” Vahvialan Rakkolan kylällä joka talvi pidettäviin kaksipäiväisiin hiihtokilpailuihin. Silloin hän yöpyi Juhana Yläräkköläin perheessä.

Juhannuksen jälkeen 1933 hän kiersi Vahvialan kyliä ensimmäisillä puhujamatkoilla. Enoni kertoi että Kekkonen oli kävellyt Nurmin asemalta Vahvialan Sydänmaan kylään isoisäni Juho Vahvelaisen taloon. Sieltä Kekkonen oli pyytänyt lainaksi polkupyörää ja Juhoa oppaaksi puhujakierrokselle. Naapurikylässä Maalaisliiton seuratalo oli laitettu juhlauntoon, mutta Kekkonen olikin noussut pihalla kannon päähän ja pitänyt puheensa siinä. Matka oli jatkunut Tervajärven kylään Kairimäen taloon. Sisälle tullessaan Kekkonen oli heittänyt hattunsa hellalle. Tarina ei kerro, oliko hattu kärventynyt. Todennäköisesti, sillä eiköhän siellä karjalaiseen tapaan kahvia keitetty eikä tarina olisi jäänyt elämään ilman vahinkoa. Kekkosesta tuli pitäjässä aikansa julkkis ja vielä pari vuotta sitten eräs iäkäs naisihminen kertoi minulle elämänsä suuresta tapahtumasta, kun Kekkonen oli nostanut hänet pikkutyttöä junasta.

Kun Kekkonen seuraavalla vaalikierroksella 1936 valittiin ääniharavana eduskuntaan, oli poliittinen ura viitoitettu ja ministeripaikat seurasivat toistaan.

Samaan aikaan kun valtakunnan politiikka piti Kekkonen tiukasti Helsingissä, koki hän tarpeelliseksi syventää yhteyttä äänestäjiinsä. Ankkuroituminen omaan vaalipiiriin tapahtui ostamalla Vahvialan Hiivaniemestä Paarmakallion tila syksyllä 1938.

Politiikassa oli siihen aikaan kovaa ristivetoa, tappouhkauksiakin tuli. Kekkonen arkiston tutkija Janne Ridanpää arvelee, että ehkä Kekkonen halusi Paarmakalliosta myös turvapaikan perheelleen. Vahviala oli tullut Kekkosille tutuksi ja valikoitui sopivaksi asuinpaikaksi. Se oli uskollista äänestäjäkuntaa ja sieltä oli hyvät kulkuyhteydet Viipuriin ja Lappeenrantaan.

Tilan oston jälkeen Paarmakalliossa pidettiin railakkaat tupaantuliaiset. Näin voisi ainakin päätellä kirjeestä, jonka Kekkonen on saanut Viipurista lokakuussa 1938. Kirjeen allekirjoittanut ”Otto” esittää pahoittelunsa tarjoilulaskun suuruudesta ja

toteaa samaan yhteyteen, että onneksi vieraat käyttäytyivät kaikesta huolimatta asiallisesti. Kuivin suin Paarmakallion pidoissa ei ilmeisesti tarvinnut olla, ja kirje päättyy vielä kiitoksiin ”koko seurakunnan” puolesta.

Tupaantuliaisia seurasi paluu arkeen. Jos Urho Kekkosesta tulikin kunnon maalaisliittolainen, niin maanviljelijää hänestä ei saatu. Vaikka Kekkonen Paarmakallioon tullessaan viihtyikin usein pellolla, laajempi taito – ja ennen kaikkea aika – maatilán hoidosta häneltä puuttui. Paarmakallio jäikin pääosin Sylvi-puolison vastuulle, kun poliitikon velvoitteet pitivät Urhon Helsingissä. Korvaamatonta apua Kekkosek saivat kyläläisiltä. Naapurista Maijasen August palkattiin tilalle avuksi, ja myös Maalaisliiton Vainikkalan paikallisosaston puheenjohtaja Elias Kotonen autteli Paarmakallion töissä. Karjanhoitajaksi pestattiin Rauha Marttinen.

Kekkosen arkistossa on paljon papereita ja kuitteja maatala-ajoilta. Paarmakallion arjesta saa kuvan myös Sylvi Kekkosen kirjeistä, jotka kuvaavat maatalan töitä:

”Urho rakas! Arvaat, että olen vähän kauhistunut tätä rahan menoa. Tähän hätään olisi hieman vähempikin lautamäärä piisannut, mutta pitäisi, kun navetta valmistuu, järjestää ovet ja seinät navetan kuuriinkin. Eilen kävin illalla poikien kanssa suurella suolla seipäitä järjestelemässä, muttei niistä vielä valmista tullut. Kyllähän tämä tosiaan on niin kuin maatala rikkaruohoineen olisi minut kokonaan niellyt, mutta täytyy nyt koettaa saada edes jonkinlainen tolkkú tástá kaikesta. - Nyt lähden joelle poikain vaatteita pesemään.”

Paarmakallion orastavan tulevaisuuden keskeytti marraskuussa 1939 alkanut talvisota. Sota halkoi Hiivaniemen kylän, ja rajan ”pahalle puolelle” – kuten Sylvi Kekkonen elokuussa 1940 kuvaili – jäi myös Paarmakallio pientä suopalstaa lukuun ottamatta. Kesällä 1940 Kekkosek hankkivat korvaavan tilan Kainuun Vuolijoelta.

Sodan aikana Urho Kekkonen toimi Siirtoväen Huollon Keskuksen johtajana. Väli rauhan aikana hän tuli karjalaisille tutuksi radiopuheistaan, joissa hän käsitteli ja kritisoi evakkojen huonoa kohtelua. Hän kirjoitti myös Karjalan Liiton julkaiseman opaskirjaseen ”Siirtováki ja sen huolto”, johon oli koottu asiaa koskeva lainsäädäntö.

Syttyi jatkosota, ja hyökkäysvaiheen edetessä Kekkosek pääsivät palaamaan Paarmakallioon. Urho, joka kävi Hiivaniemessä ensimmäisenä, raportoi tilansa kohtaloa Sylville elokuussa 1941:

”Lähdimme tietä pitkin Paarmakallioon, jossa ei ollut kukaan ennen meitä käynyt. Latomme Kuuluvaisen luota oli poltettu. Mökit meille mennessä samoin. Se tien viereinen kangas oli poltettu, palaneet puut törröttivät kankaalta. Paarmakallio avautui silmien eteen. Asuinrakennus oli paikoillaan, navettarakennus samoin. Aitat oli viety pois, vain katto oli jäljellä, sauna oli revitty, samoin puimalan seinät. Riihi oli jäljellä. Vaja, jossa oli koneet, oli purettu. Asuinrakennus oli kauheassa siivossa.

Vedimme ovet auki pitkällä nuoralla, jotta olisimme välttäneet miinat, kaikki meni hyvin. Tuvassa oli ollut laverit, uuni oli rikottu. Piha oli kunnossa muutoin. Peltojen poikki vähän ennen ojaa kulki vahva piikkilanka-aitaus, kolme pylväsriiviä. Pellot olivat tietenkin huonon näköiset, paitsi ne talon lähellä olevat, jossa oli valtava heinä, apilakin vallan tavaton. Mitään viljaa ei meillä ollut.”

Paarmakallio ei enää palannut jatkosodan aikana entiseen arkeen. Tilalla toimi neuvostoliittolaisten sotavankien leiri, josta apumiehiä riitti muidenkin hiivaniemeläisten tarpeisiin. Kekkiset myivät tilansa lopulta elokuussa 1942 Pienkarja-asema Oy:lle. Kekkonen keskittyi nyt kehittämään ja viljelemään Kainuun tilaa, mikä oli kaukaa viisas ratkaisu. Jatkosodan loputtua raja siirtyi takaisin Hiivaniemeen ja halkaisi jälleen Paarmakallion tilan. Suomen puolelle jäi vain reilun kolmen hehtaarin kokoinen saareke, joka liitettiin Ylämaahan. Maapalaa sanotaan vieläkin Kekkosen pelloksi.

Loppu onkin sitten kaikille tuttua asiaa. Siis samanlainen maansa menettänyt evakkopariskunta kuten muutkin!